

det skär, antingen han har i saken del eller ej, wid ansvar såsom för tjenstens försummelse; om sådant af någon publicque tjensteman vägras eller obehörigen fördröjes, utan åsven wid samma ansvar, i alla archiv, hvar och en fri tillgång lemnas, att få på stället affstrifwa eller affstrifwa låta, eller om derwid betydande hinder wore, i bewittnad affstrifte mot vederbörlig lösen, utbefomma alla slags handlingar hwar ämne som hållit, derifrån endast undantagne: "Protocoll, källne hos Konungen i ministerie a ärenden och Commandat, eller Statsrådets Protocoll och Handlingar, eller Riksständens, eller Hemliga Utflottets, eller Constitutions-Utflottets rörande Stat-Råden m. m." För flera år sedan förklarade en Statssecreterare uttrycket: "Stats-Rådets Protocoll och Handlingar," sålunda, att hvarje document som lägges till Statsrådets Protocoll och hop med dem förseglas, skall anses såsom det i och dermed hade antagit natur af ett Statsrådsprotocoll, alltså wara undandraget från utlösning och publicerande, — och genom Constitutions-Utflottets tydnad wid den tydnad af grundlagen, under äminstone tvåanne efterföljande riksdagar, har detta liksom wunnit helgd och hurskap.

Det är i sanning att beklaga, att detta inskränkande af den försäkra Grundlagen gifwer om full öppenhet från den administrativa sidan, sålunda blifwit på sitt sätt godfänt, emedan ett sått synes härwid lemnadt, på hvilket fråga till misstro och bitternhet kan utlösas. Ej mindre är det, att styrelsen någon gång, af wisä documenters beskaffenhet, blifwit ledd att begagna detta sålunda tillwägagragta undantag från lagens bokstaf. Men dessa, sålunda inträffande, exceptionstillfällen hafwa dock på ett tillförlitligt sätt blifwit allmänheten kungjorda, och i detta hänseende har tidningen Argus den 21de en förtjenst, om wäckandet och utbildandet af det constitutionela tänkesättet, som ingen bör kunna förneka honom. Ty derigenom quästwas de, under wandringen från munn till munn, förstorade och wansställda berättelser, hwilka på detta sätt blifwa ännu mera oroande, hwaremot den sanna tillgången framlägges för allmänheten; och man skall snart finna, så i de offentligt statsborgerliga som i enskilda förhållanden, att sanningen långt ifrån att verka ondt, är just den som kufwar och till intetgör det onda. Man kan och hoppas att se denna inskränking af möjligheten till full publicitet, genom

Konungs och ständers samwerken, i framtiden undandrott, då allmänheten erinras att en sådan inskränking finnes, och att den göres till ämne för anfallen af oppositionen.

Dock, tillwärelsen af en sådan i Sverige har man ju nyligen sett uttryckligen af Argus förnekad. Då han en gång förklarar sitt fädernesland, med dess nu rådande regeringsform, icke berättigad att kallas en constitutionel stat, försvar han wiserligen med en hos honom sällsynt och owanlig consequens, då han påstår att i Sverige icke finnes och icke kan finnas en opposition; ty lika som en sådan ombiligen kan höja sin röst utan i skydd af constitutionella former, likså ombiligt är det att dessa kunna bestå, utan att de hållas genom oppositionen wid lif, hwilken angifwer bristerna uti realiseringen af id en om sedligt medborgare förhållande, eller sann frihet. Likväl har han deruti alldeles rätt, att hos oss icke finnes en opposition, sådan som Argus owillkorligen fördrar den, neml. utgående från ett fast slutet oppositionsparti, och sträfswande att från sina platser undanskuffa ledamöterna i ministren. Argus har wiserligen sina goda skäl att yrka wigten och nyttian af partier; men hwarje wän af fädernesland och menfslighet, har ännu större och kraftigare att yrka, att åsven det högsta och ädtaste, så snart det råkar att blifwa parti-sak, förwandlas till motsatsen, emedan det då icke mera framstår såsom ändamål, utan såsom medel, täckmantel eller förwandning för en liggas egenmyttiga affgifter. Den sanna oppositionen, hwilken af sina uttalare erfordrar en sjelfständigt öfvertygelse samt en lugn och klar blick, kan således icke wara ett mål för wingleri, icke med partihat anfalla och förbjuda personer. Den är, om jag så får uttrycka mig, en ämsom 'warnande', ämsom bestraffande röst af statens samwete, och ystrar sig endast emot styrelsens ledande grundsatser, icke mot de personer som hysa och verkställa dem; ty den wärdiga oppositionen bär ej hat till annat än fäderneslandets flada och lagarnes öfwerträdelse; närre ingen annan kärlek, än den för fäderneslandets bästa och medborgares frihet. Man skall verkligen ganska mycket lita på den föga tänkedom som allmänheten tager om ständernas protocoll, för att, utan fara att af hwar läsare motstås, fördrifva sig att neka, det en sådan ädel opposition, isynnerhet under de sednare riksdagarne, allt mer och mer ibland oss utbildat sig.

En snart oppositionen tages efter den äffigt wi ofwansföre uppsätt, måste man utan gensägelse medgifwa Argus, att han icke utgör någon oppositionsridning. Wi hafwa också alldrig ansett honom för en sådan; alldrig twiflat om det enda rätta epithet man har att tillägga honom.

Dot kårom torde wi framdeles få tillfälle att yttra oss; för det närwarande blott några ord öfwer ett par förslag, som af insändaren i Stockholms Posten blifwit föredragna.

(Slutet följer.)

Sanledning af en i Stockholms Posten N:o 268, införd uppsats, angående Lunds universitet.

De twifligheter, hvilka, enligt en insändares uppgift i Stockholms Posten, skola med sådan bitterhet föras i en Skånsk Tidning, mellan lärarne wid Carolinska läroskolan, lemna wi derhån, då wi om dessa twifligheter allsingen kunskap äga, samt icke weta eller wisa weta hwarom det strides. Men hwad den utaf insändaren uppgifwa första orsaken till oenigheten angår, så är det bekant, huru frukostigt universitetets förra Cancellariat sökte hålla de akademiska medborgarne wid godt mod, genom ett ickeigt utdelande af Professors- och extraordinarie Professors, af Adjuncts- och extraordinarie Adjuncts Fullmagter. Möjligtwis gick detta nit för universitetets anseende allt för wida; men så måste också den billige medgifwa, att dessa uppmuntringar icke varit utan frukt, i fall de i någon mån bidragit till befordrande af det wetskapliga lif, som med hwart år der sträfwar allt mer och mer att utwäxta sig. Och den nitiska uppmuntran, som wid lärowerket framkallat och fåstat sådana bland Europas litterateurer högaktade män, som Fries, Nilsson och Agardh — att icke nämna flere — måste i sanning ursäktas, om den stundom strött omkring sig några fullmagter med mindre strängt urwal, eller om den, i hopp om ett framtida biträde, mindre wäl beräknat universitetets tillgångar att aflöna de nye lärarne. En annan sida kan wäl icke nekas, att dessa nya läroskolar upptimrades alltför mycket slumpwis, utan öfwertänkt plan; men någon fördel kan wäl också ej wara att förwänta, om de lika öfwerlagdt nedrifwas. Den ställning hwari Lunds högskola befinner sig, torde tillräckligt bewisa angelägenheten af den wid följande riksdag yrkade revisionen af rikets äfwen högrelärowerk, ehuru man då så häftrigt ifrade deremot.

ELDSWÅDAN.

Under fallast tådet,
På den warma spifelns bådd,
Ligger wilba gossen
Elden, slumrande.
"Stilla, du lilla!
Sof på din kudde,
Tills wi återkomma.
Ej ur din kammar,
Ej från din wagga,
Får du hoppa ned!" —
Wårdarne så tala,
Och de honom lemna.
Men den wilba gossen
Sofwer ej, orolig
Stundom öfwer tådet
Dyp han ögat slår.

Brodern Storm mellertid
Dansar kring uppå trädenas toppar,
Och brusar sin höstliga sång.
Han fattar i tak, uti knutar och hörn,
Han spiror och florstenar skakar,
Nu tittar han in genom fönstret i kammarn,
Der eneligt oroliga gossen,
Ligger och ser sig omkring.
Till honom han hwiflar med flåsande anda:
"Då ingen dig nekar,
Och wårdarn är borta,
Kom ut att tillsammans
En stund med mig leka,
Att brottas och springa
Kring torn och kring tak.
Hwad wi ska ha roligt
På loftet häruppe!
Kom, tweka ej långre
Jag sjelf will dig leda!" —
Så knäcker han rutan
Och hoppar dit in.

Elden nu det gråa täcket
 Kasker ifrån sku'dran af,
 Skälmen i hans bga lyser,
 Han sig refer ifrån hården,
 Och sin lekbror sluter
 I sin warma famn. —
 Hej lustigt! med busser och brak,
 Nu far han kring wäggar och tak,
 Och swärmar i spånorna,
 Skrattar ha! ha!
 Fattar i stolarne
 Borden och wäggarne,
 Och som en blixt
 Står han i fönstret på karmen.
 Med de röda armar griper
 I taket, och sig swingar
 Högst uppå tinnarne,
 Och ehwar sin fot han trycker;
 Takena krossas
 Och murarne ram'a.
 Och från höger och till wenster
 Hemska kagoropen skalla
 "We oss arma!
 Se der jungar härjarns blos!
 Himmel dig förbarma
 Swer oss —!"
 Och från kyrkornet ljuder:
 "På klangen gif akt,
 Dämpa eldens magt!"
 Och kring gatorna och torgen
 Larma trummor, wi' h'fint skallar
 Krigsförkunnaren, trumpetens:
 "Waknen upp!
 Nu nöd är å bane,
 Se rödkammig hane
 Står ut sina wingar,
 Deruppe han står.
 Till härjning han tågar,
 Det gn'strar, det lågar.
 Upp, släcken hans winge!
 Upp, dämpen hans mod!"

 Och sig samla folkets hopar,
 En ej hör hwad annan säger,
 Strån och trångsel, öfwer allt.
 Sprutor hemtas. Martik söner
 Swänga upp i bataljoner.

Wåltare med band kring armen
 Sätta wida hattar på,
 Och emot den yra gosen
 Släppes wattnets drake is.
 Se han bugtar sig mot höiden
 Och han widgar djupa gapet,
 Vafar tillfället och biter'
 I scharlakans kappan in.

Huru de brottas de wå'dige twenne! —
 Elden retas och från hjesan,
 Resa sig de mörka håren,
 Hwirflande mot molnen upp.
 Och tillbaka, matt af kampen,
 Wattnormen nedåt slungas,
 Men han kommer wred igen,
 Och till slutet öfwer yra
 Ungdomsfinnets wilda styrka,
 Mågtig blir hans lilla kraft.

Och elden i fjettrar
 Blir ändt igen bunden,
 Omkretsad af wåltare
 Höljes han åter
 Med fall skans fall.
 Der ligger han tigande
 Mattad, men harmen,
 Knappt wrider han på sig;
 Men h'gat det hwålswer
 Så hemskt, och ur hjertat
 Ann stiger mot fästet
 De böljande moln.

På denna Tidning, hwilken jemwål nästa år
 kommer att fortsättas, kan, till årets slut, prenume-
 reras med i Rdr 24 s. Banco. — De som till den-
 samma wilja insända bidrag, behagade g'bra det un-
 der adress till Redactionen af tidningen R o m e-
 t e n, eller också genom inlemnande i Hrr Normans
 och Engströms bokhandel.

R o m e t e n.

N:o 19.

Lördagen den 3 December 1825.

Juristes Nyheter.

Stockholm. I dag läser Statåråds-Beredning, för Kammar- och Ecclesiastik-Ärenderne blifva hållen.

Man talar redan om ett stort Sjöningsläger, som nästkommande vår skall komma att sammandragas. Huru w'da rykten här om äger någon grund weta wi icke. Flere omständigheter gbras emellan, att wi ej anse det otroligt.

Förlidne gårdag war Proclama i f. d. Statssecreteraren och Riddaren Arnells concurs. Stränga påskändan gjordes af flere bland creditorerne. Statssecreteraren infann sig icke personligen, utan låt genom ombud till kongl. Hofrätten intenna en skrift, deruti han gaf kongl. Hofrätten tillkänna, att han åttat nödigt i Konungariket Dannemark söka sin säkerhet, och ernade begära Konungens ejd, att så återkomma och uppgöra med sina creditorer. I anledning här af fattade kongl. Hofrätten det beslut, hwilket af dess vice President affunnades: att Svereståthållare-embetet skulle anmodas här i staden efterspana, och på bestämd dag och timma i nästa wecka i kongl. Hofrätten inställa Statssecreteraren Arnell.

I anledning af en i Stockholms Posten N:o 268 införd uppsats, angående Lunds universitet.

(Fortf. och slut från N:o 18.)

Det ena får det redan förut ofta nog upprepade, om en sammansmältning af Sveriges båda universiteter, till besparing af de åt dem gjorda ar-

slag. Detta kunde möjligtwis blifwa fördelaktigt för en och annan, som derigenom kunne förskaffa sig, under namn af nådebewisning, någon större löneinkomst; men om staten och den studerande ungdomen skulle winna derpå, är en hel annan fråga. Insändaren har dock icke uppgjort någon calcul, hwad det skulle kosta att uppföra de bygnader och inrättningar, som för det nya stora universitetet behöfwas, och hwilka redan finnas i Upsala och Lund samt derefter på dessa ställen blefwe öfversködliga. Kanste man räkna på stora summor efter försäljandet af dessa hus, — och i det fallet ger resultatet af de bygnader. Magazins-Directionen försätt, anledning till stora förhoppningar! Widare, hwar skulle denna nya Högskola anläggas, så att man derigenom icke mera gynnade antingen dem, hwilka från gränserna af Lapp'and, eller dem som från stränderna af Kattegat, skulle willa fullända sin wettenskapliga bildning? — Dock, om också en sådan ort kunde utfinnas, så är wid detta förslag ännu en omständighet att iakttaga, hwilken i hög grad förtjänar uppmärksamhet. Alla litterära inrättningar hemta sitt lif och sin näringskraft från inbrädes täskan. För att denna skall kunna wara rätt werksam, ligga de båda nuwarande Swenska universiteterna allt för aflägsse, och hafwa till för ringa werelwerkan på hwarandra. Detta skulle naturligtwis ännu mindre kunna äga rum, om båda sammansmältes till ett. Och en täskan med Christiania universitet är föga att wänta, då dess organisering är ifrån de Swenskas så afwifande, att jemnförelse dem emellan swärligen kan anställas.

Widare föreslår insändaren, att universiteterna icke måtte besättas med lärare, de der genom utgifne arbeten kunde gbra uppseende "på Leipziger-måsa", — så falla hans ord, — utan med sådana som wore rätt

och slätt tjenliga att dana ännan till embetsmän i
rihets collegier, rättgångswerk m. m. Äfwen detta
ljusa påfund saknar nyhetens förtjenst. Det skulle
wisserligen wara ett säfångt företag, att söka bringa
insändaren och alla hans föresägare derhän, att de be-
gripa den oafslätliga nödwändigheten och wigten för en
stat, att hafwa ett samfund, som med rättwisa och he-
der framställer lärdomens wunna höjd inom landet,
och att bringa dem till insigt, att detta samfund
naturligen icke kan eller bör wara något annat än
universitetets lärare. Men det tyckes wäl till och
med en insändare i Stockholms Posten böra förstå,
att de som söka bringa en mängd unga tjenstemanna
ännan till slit och ordning, då de öfwer dem haf-
wa dels alldeles ingen, dels en ganska ringa yttre
magt, måste kunna åstadkomma detta endast derige-
nom, att de inverka på deras tänkesätt, och huru
är detta möjligt, annorlunda än genom det beröm dese
lärare såsom lärde och wetenskapsidkare förwärfwat?
Dessa wisar erfarenheten, att wid de universitet i Euro-
pa, der de, för sin tid, utmärktaste wetenskapsmän
warit Profesorer, har så wäl den intellectuella som mo-
raliska bildningen bäst och säkrast blifwit befordrade.
Men tag det till grundsats, att en academisk lärare
icke har något annat kall, än att åhöra huruvida
studenterne lärt sig de läror, dem man funnit för
godt att framställa till willkor för inträde på em-
betsbanan, och fordra af dese lärare icke högre kun-
nighet och icke warmare wetenskapligt intresse, än
som till denna tämligen nedsatta bestämmeelse erfor-
dras, och det skulle wara högst besynnerligt, om
dese länge, bland de studerande, kunde bibehålla
ett störrre inslytande än de så kallade exercitiemästarna.
Och om, sedan deras anseende sålunda fallit, en och
annan lärare tog sig för att genom collegii penningar
eller något annat, låta gradera de betyg han öfwer
lärläsnigen hade att afgifwa, — någon ting ganska
rimligt att förutsätta hos den, som ej sträfwar till
ett öfwer timliga fördelar höjdt ideal, bestämdt af
författare och lärdoms anseendet, — så kunde man
wara säker att erhålla embetsmän, åtminstone
icke beswärade af det slags pedanterie, som benäm-
nes grundliga theoretiska kunskaper; men kan här-
da bleswe de så mycket willigare och bösilligare, att
— enligt hvad föreslaget är, — underkasta sig sina
förmåns godtycke och extrajudiciella be-
straffningar.

Läsaren torde påminna sig den grofwa willfä-
relse, twar till Kometen, i ascende på några må-
närthningar wid tabellerna i Almanachen för en tid
sedan gjorde sig skyldig. Att ty wärr en lika grof
okunnighet råder jemwäl på andra ställen, så wi å-
dagalägga genom följande utdrag ur Carls hamns
Tidning för den 18 sistlidne November.

”Då i Tidningen Kometen N:o 8 influtit nå-
gra rättelser wid de Tabeller rörande Mått, Mät
och Wigt, som upprättade under Kongl. Weter-
skaps-Academiens tillsyn, äro bifogade detta och nästa
års Almanachor, och då en annan Tidning bestridt
dessa rättelser såsom obehöriga, har man ansett, uti
en så maktwärdig sak, och der upplysning så
tillförlitligt kan inhentas af hwar och en med wära
wigtförhållanden bekant, sig böra undersöka och till
Allmänhetens kännedom uppgifwa, af hvad beskaf-
senhet man funnit ifrågasätande Tabeller. Med
ledsnad, och ej utan förundran öfwer wisa förhållan-
de uppgifter utgångna från en uppyst Auctoritet,
måste man erfara, hvad som lätteligen uppdragas,
att sedan Tabellen N:o IV i detta årets Almanach,
såsom alldeles oriktig, rättades med en utgifwandet
af ett löst blad, som skulle wisa sanna förhållan-
det, har likwäl uti denna sednare uppgift, som i
öfbrändradt skick öfwergått i nästa års Almanach,
de betydliga fel insnugit sig, att de trenne nedersta
rader utfatta Bergs- och Tackjerns-wigterna lika, och
sälunda en centner ansetts utgå 5 Lisp. 13 64=
100: dels skälp. af hwardera wigten, ehuru man wet
att skillnaden dem emellan är så betydlig, att 20
Lisp. Tackjerns swara emot 26 Lisp. Bergswigt.
På samma sätt är äfwen den efterföljande Tabellen
som för detta år utfätter Bergs- och Tackjernswigter-
na enahanda, alldeles felaktig, och den förändring
Tabellen för nästkommande år undergått, hwarige-
nom med siffrornas uteslutande blott tillkännagifwes
att Tackjernswigten är till Lisp. och skälp. lika med
Bergswigten, förbättrar ej saken; ty meningen kan
alldrig rimligen wara den, att båda äga 20 Lisp.
på Skeppunder, och 20 skälp. på Lisp. Tabellen
N:o II för båda åren är desutom, lindrigast sagdt,
ofattlig ej allenast för Allmogen, utan för Allmän-
heten, och den upplysning tarfwas, att med wigten
i alla utfatta esolummer förstås endast Victualiewigt,
så att t. ex. i Skepp. Stap. w. är = 3 Centner
20 skälp., eller 320 skälp. Vict. w.; i Skepp. Uppst.
w. = 326 skälp. Vict. w., och i Skepp. Tackj. w.

— 457 Ec:100:de's skåp. B. w. Den mindre fun-
nige skall sannolikt alldrig på annat sätt kunna uttyda
denna Tabell än på det förwända, (likväl efter samma
grund som Tabellen N:o IV) att 1 skepp. eller
400 skåp. Viet. w. swara emot 320 skåp. Stap. w.,
eller — 336 skåp. Uppst. w. eller — 352 skåp.
Bergsw. eller — 457 60=100dels skåp. Lactj. w. o.
s. w. Och då man bör förmoda att både riktiga och
fattliga uppgifter ej längre kunna uteblifwa, har
man under förwäntan derpå, trott sig kunna tillrä-
da Allmänheten, att uppsjuta sin oinfränkta tillit
till de närvarande.”

— + + —

Genom annalsan i tidningen Argus (d. 3:dje) är
det bekant, att Swenska litteraturen har att wänta
en öfversättning af Aristophanes. Detta företag
är i högsta grad ärofult, om det och måtes endast
efter sin dristighet; men då man tillika erinrar sig,
att tolkningen af Sophokles måste upphöra med
de twänne första häften, samt att den af Homerus
icke heller haft någon särdeles framgång, måste
hvarje älskare af fäderne-landets litteratur stadna
uti en ännu större förbindelse hos öfversättaren,
hvilken oaktadt sådana föredömen, i alla fall wägar
ett så stort företag. De swärigheter han har att öf-
werwinna, äro nära oberäknliga. Utom den nä-
stan tygellösa comiska förmodgan hos Aristophanes,
har han äfwen ett betydligt antal locala framställ-
ningar, hwilkas rätta mening är rent oförklarlig för
äfwen de lärdeste commentatorer. Dit höra alla
de jämnna småstrider och cabaler, som dreswos i A-
then under det Peloponnesiska kriget; alla de män-
ga, ytterst fina hämningssätt med affeende hårå, i
Comedierna Getingarne, Riddarne, Lysis-
tratus, m. fl. Äfwen der lustspels stycke icke
så bestämmt är bundet wid Athens angelägenheter,
såsom t. ex. i Foglarne, förutsätta de dock, för att
kunna fattas, en i den grad innerlig bekantskap
med Grefiska lesnadsättet, bruken, folkåsigterna och
mytherna, att en sådan torde finnas endast hos så
läsare. Deutom skall wäl tolkningen ske på origi-
nalets versslag; men härwid möta mångfaldiga swär-
igheter, att med wårt på en mängd flitande ac-
center icke rika språk, återgifwa de Grefiska lyriska
versarterna.

Detta yttras förwänta för att öfswända öfwer-
sättaren från sitt stora företag; ty om ryktet är sant
att det utföres af samma hand, som med så utmärkt
ficklighet tolkat twänne Lustspel af Shakespeares,
har man all anledning att wänta, det tolkningen
skall blifwa lydlig. Men det öfswansagda är anfördt,
dels för att gifwa öfversättaren en wint att han ej
må för mycket nedslås, i fall det bifall han förbar
icke motsvarar hans förtjenst; dels allmänheten en
påminnelse på förhand, om de stora swärigheter
den har att öfwerlemna, som i detta fall arbetar för
des utwidgade bildning, och slulligen åt Recensenten
i Stockholms-Posten en warning, att när denna öf-
wersättning en gång kommer, han lika samwetsgramt
som medeltidens munkar, må säga: græca sunt,
non leguntur.

A f u s t i k.

Öfversigt af November månads politiska, litterära och commercie-
la händelser.

Idens wagn har dessa wæckor framskridit under
en nästan oafbruten mulen himmel, på elaka wägar
och i en tung luft. Half öfswände har öfswännen
suttit på kuffbocken, medan fru Dag slutat sina höst-
inköp wid broarne, samt fru Nat spelat Kille med
den i wagnen inpackade November. Hvarken har
en Timmas Roman förmodt förforta de sex tim-
mars långa höstkvällarne, eller Barberaren i
Sevilla kunnat hindra slaggvårten på Herr
Halls långwariga process. Oaktadt månen upp-
trädt på Wetenskaps-Academiens befallning, synes
han tills widare ej wälja vara någon arbetande utan
en blott hedersledamot i den himmelska Ljuscommi-
tén. Med tranornas flygt hafwa ett tåg af an-
dra foglar medföljt, under instämmande af Herr
Legnérs: ”Och tåget församlas mot söder,
mot söder!” I Argus, der höstswamparne allt
mer börja wisa sig, har man en tid inandats dam-
met från Magazins-Directionens spanmålswindar.
God och wälsmaklig risgrönskorf, har nu som förr,
funnits i Dagligt Allhandla, så wäl till hemtning
som att spisa på stället. Stockholms Dagblad
fortfar att i sin brandwaktstjänst inbringa ärliga för-
drycken, slagsmål och oredlig cession angifna pers-
ner. Komerten har varit på wägen att drumma; men

lydats att genom en halssduk af Klustik, som egentligen består af bara dunster, hitintills hållt sig uppe. Journalen har lekt med att sitta i ur, under försäktan af sin stora opartiskhet; medan ryttar förmått att Argus den fjerdde, efter en långsam och tårande sjukdom, stilla och i all tyfhet affidit; hwilket härmede st endast på detta sätt släge och wänner tillännagifwes. Sorgens beklagande undanbedes. Gransfaren påstås hafwa fått strypasjukan, samt Anmärkaren ones och lördags-srofan. Gåsen hafwa genom sitt martyrblood beseglat Wärrens festens både bdrjan och slut. Under det Carlsborgets stela lyktgubbar i sitt matta skimmer framträdt mellan de falla tråden, har Carlberg, i ett bländande gassten af 80 lågor, inbjudit dansens wänner till sina lifsigiwande nöjen. Fiskarne hafwa, efter sin indragning fistidne sommar, änteligen blifwit friskande, med rättighet att intråda i sina förra privilegier. En otålig wäntan har redan spelat sin disharmoniska ton i de wid Kirsteinstas huset paroderande tråden, för att, som wi hoppas, snart lemnas rum åt mera harmoniska accorder i Herr Torngrens danssal. Herr Pol fortfar att för allmänheten ofdrutet wisa sina fötter, medan skönheten döjer sina, till des "wintergatan begynt glimma frostig och klar", eller slädpartierna på sina kullerbyttor i snödrifworna. Under tiden fortfara besörbringarne i Argus, Conversationsbladet och Konsten, och i briif dertaf läter man någon minister, excellence eller annan förnam herre resa ut staden, antingen han will eller icke. En här af synalar är redan i full werksamhet, för att med sitt erdringsystem genombryta stora fält af tyller, gazzer och lysande tyger, till den efterlångtade julaf-tonen. Herr Wadström wid Kornhamn fortfar att afyttra sina widtfresbade snusforter, dock tyckes Amiralnsuset för det närwarande wara det mest efterhöfta, och kommer det framdeles att uppblandas med licet Dillsdagssnus, så blir det säkert alldeles ofwervertråffligt. Stockeldar af disputationer anmånas såsom förr att upplösa neiderna kring Upsala, igenom hwilka Swea, såsom i en tritunf, förmenes komma att fara, för att gbra sin 8:de och 9:de(?) Ewägata kring landet. Det wanliga poetiska sommar-piollret synes hafwa gifwit wisa för en ny hskuppstara af Herr Degners, redan på allas läppar och i allas hjertan warande Tritonof. Symon, har midt under eskioner och banqueroutter, swängt sin wå sknade sadla öfwer land och stad,

och kärleken, om den ej funnit annat husrum, har dock ägt det i mångt trofast hjerta. Sedan sommaren firat sin högtid kring Rosendal i des rika blomsterparterrer, har naturen öfwergått derstädes från wårt till stenriket, och i en prunkande porphyry was wifat glansen äfwen af sin anorganiska sida. Smekmånaderna äro förbi, och i de sista dagarnes November-öftar har hängt sig älderdomens kyla och snö. Af Herr Fourreau finnes på Djurgården icke mer qwar än hästspären, och en tom ödslighet genomljuder Råbokens och Rochus Pumpnickels sommarsalong. Turkarne fortfara att segra öfwer Grekerna i Westreichischer Beobachter; men ännu swajar frihetens standar på Mesolongis murar med inskrift: Frihet eller döden! Gasupplösnigen har lyckligtwis blifwit återförwifad till sin hemort, och våra gamla, ärowdriga lyktor i ro fått slumra sin tredje jubelfest. Den wäg som drager till lifwet är trång, och Herr Thoman synes blifwa nödgad att hådanester göra sina predikstolar litet bredare. Tadlet öfwer Mariae kyrketorn har, liksom allt annat, stadnat wid högskomsten af den gamla satsen: De mortuis nil nisi bene.

Under tiden har sorgen med sitt mörka flor betäckt många glada anleten. Thalias tempel finnes icke mer, det strade sitt lifs slut i en esterpiece af flammor; och många år torde dröja innan det åter, såsom Phoenix, uppstår ur sin aska. Om och några kameler, frälsade ur eldens boja, singo dricka sig oförstiga ur de arbetande sprutorna, om och några parker och bus på två hjul styndade sig undan för sidrefsen, samt Julias litesta fann en annan graf än flammornas, så ligger dock det hela, såsom stoftet efter en älskad brud, i förgångelssens urna; och mångget klappande hjerta, mångt edigt öga och älskarsde sinne, och mången leende munn stå sorgsne wid åsynen af de hemliga ruinerna. Deruppe wid tafel swängde de sjungande Kronofogdarne, under publikens burrarop, der trippade Captain Puff i sin röda charlatansräk, peruk och med sin stora läpp, der wifade den guldpnydde Marktshreijaren på landtmärknaden, sin camera optica; der stod Thereses försöjare i sin lappa hemsk såsom natten, döf för hennes tårar, böner och tnåfall. Der stod Hamlet med sitt af sorg förbletnade anlete, och uppfällda de alla ögats tårar till tårar och alla ofgrundens furier till hämnad. Der hans Daphnia med störande blick och utslagna hår, med sommarens rosor i sin hand och dödens blomster på sina kinder. Rörande, lufwa, glada stunder, när återkommen. Man köper icke mer för guld det flydda, om och intrådet kostade millioner. Det är förbi. Minne ättminstone Thalias minne helgas af framtiden, icke blott med några åkarekåror, utan med sommarens winder, susande i de trån, som uppurit på hennes snart förmutnade stoft!

R o m e t e n.

N:o 20.

Onsdagen den 7 December 1825.

Skrifves Nyheter.

Stockholm. I conseilen förlidne gårdag lära några wigtigare befordringe-sänder icke hafwa förekommit.

Stats-Rådet Grefwe Löfwenhjelms har nu, efter återkomsten från Paris, återtagit sin befattning såsom ordförande i Styrelsen af Fångelser och Arbetsinrättningar i riket.

Det berättas såsom säkert att Lector Grafström, en af allmänheten redan förut wärderad skald, kommer att winna det dubbla, högsta, och Magister Nicander, känd för sitt dramatiska arbete Runeswärdet, det andra priset af dem Swenska Academien i år utdelar. Man vill äfwen weta, att Första Amanuensen wid Kongl. Bibliotheket, Lorenzo Hammarström, erhållit en mention honorable. Om samningen af denna sista uppgift, torde dock wisja twiswel icke utan anledning uppstå.

Till insändaren i Journalen N:o 276, rörande den föreslagna förändringen af Rikets Styrelsewerk.

Insändaren har mycket riktigt bedömt affiglen hos författaren, till de i Rometen införda: Några ord öfwer förslaget till förändring af Ri-

kets Styrelsewerk, då han angifwer den wara: "att uppmuntra till genswar, för att sålunda få saken å bane"; och om någon — såsom insändaren uttrar sig — af dessa Några ord blifwit wäckt "att sjelf företaga en granskning af anmärkningarnes värde", skulle det symmertigen gläda deras förf. att sålunda se sin önskan uppfylld. Han tror neml. att ingen annan öfvertygelse står fast, än den man, efter noggrann egen pröfning, ger sig sjelf; då åter allt förlitande på andras ömde, bereder endast en wacklande, principlös förmening. I en bok har man tillfälle att, genom en till botten gående undersökning, methodiskt leda en läsare att bilda sin sjelföfvertygelse; i en tidning kan man icke mera än upplasta frågan, söka wäcka intresse för den och bemöda sig att wid densamma fästa uppmärksamheten. En undersökning uti ett tidningsblad — detta hoppas man att insändaren äfwen infer — måste derföre erhålla en wida mindre fullständighet, än den i en bok, der utrymmet och forskningstiden lemna långt flera tillgångar.

Den af insändaren uppgifna formen för granskningen af ifrågawarande, ämne är i den grad hyperlig, att det varit önskeligt att den blifwit iakttagen wid de granskningar, som föregått sjelfwa utarbetandet af förslaget. Men att fullständigt och steg för steg följa den methodiska gång, twilken insändaren bestämt, öfwerstred omfånget af en tidning. Då wi, tilligt intresserande oss för sjelfwa saken, sunno oss af utrymmet sålunda inskränkte, blef wårt förfaringsätt derigenom bestämt. Alldeles icke gingo wi ut på att utdela "några kraftbugg", dels emedan wi icke tilltro oss att kunna gifwa sådana; dels emedan wi äro ganska öwisse om byggnaden skulle utbärda något enda. Wi wille blott föranleda en allmän och offentlig eftertan-

ka, huruvida det af Serfvidta Upphoffet, under sednaste riksdagen, utarbetade Förslag är så fullständigt, så moget, genomtänkt, i anseende så väl till sakens wigt och fordran, som till de antagna grundfakterna, samt möjligheten att utföra detsamma, att det med skäl af Rikens Ständer lemnades utan all granskning. Wi förforo dertill — så widdt wi kunna fatta det — riktigtast, då wi endast utpekade huru wi anse frågan vara bestämmd, samt då wi med åtskilliga exempel gafswo en wint, att den kanske understundom kunnat eller bordt annorlunda beswaras. Och wi hafwa, enligt hwad den tryckta uppsatsen framter, inuensstädes yttrat vår twelan, utan att tillika andraga de skäl som hos oss wärdt densamma. Genom en försökt wederslägning af dessa grunder, kan en polemik mot oss sägas vara egentligen öfverflödig; i wäremot uppmaningen att beswara ett antal preliminärsfrågor, är att behandla ämnet från en helt annan ståndpunkt, än den förf. intagit.

Allt wi således icke kunna, i afseende på alla de nya frågorna, antaga uppmaningen, lärer vara klart af det föregående. Endast för att närmare bestämman vår åsigt af hufwudämnet, wilja wi något säga oss widdt en af dessa, neml. den "om de historiska och de theoretiska grunderna widdt statsfrågors behandling"; dock i den form det tillhör uppsättandet af en dagbladsartikel, att wi inskränka oss till anförandet af några strödda reflexioner. Den uttömmande utredningen af denna fråga ensamt, skulle redan erfordra en hel bok.

Theoretiskt — emedan theorie egentligen ej betyder annat än åfsädning — kan man hafwa kunskap blott om det som är, om det objectiwa, om det på ett bestämdt sätt stadigwarande. Det blifwande, det som oafbrutet fortisar att utwärla sig, kan man känna endast historiskt, d. å. att det närwarande rätt begripes endast genom det förflutna, ur hwilket detsamma småningom utgätt; ifasom det begränsas af det tillkommande, i hwilket det skall öfwergå. Då nu staten är någonting som oafbrutet blifwer, som oafbrutet utwärlar sig, är en jemt fortgående sträfwan att realisera idealet af Stat; så synes det vara lätt att inse, hwilken method man har att wälja för sin undersökning om det, som öfwer ett widdt förewarande borgerligt samhälle. Om ideen Stat kan en theorie uppgräwas, såsom, att den är en förening till mensklighetens widdt dande efter ideer (till hennes högsta förädling);

och från theorien om denna idee för stat, kan man härleda ideerna för de serfvidta inrättningar, hwilka måste widdtagas widdt förskädet att realisera statidealet. Utwärlingen af dessa ideer kan med skäl benämnas en Philosophie för stat, eller en statstheorie; men tillämpningen deraf till ett widdt, bestämdt statssamhälle, eller till wissa dess angelägenheter, kan ej ske annorlunda än historiskt. Ideen för embetsmännen i en stat är, att dessa skola wara det ideala statsöfrets organer, till beredande och utbredande af den sjelfwerksamhet efter ideer, hwilken samhället öfftar att framkalla. Och då statens yttersta mål är alla dess medborgares högsta förädling, widdt hwilken punkt, i fall den inom menskligheten kunde upphinnas, allt behof af en statsförening skulle upphöra, sedan målet för hela staten wärdt uppnått; eller med andra ord, då staten oafbrutligen går ut på att upphäfwa sig sjelf, blir det yttersta syftet för ideen om embetsmännen, att äfwen de skola småningom bliwa allt mera öfwerflödiga, derigenom att de tillwägabringa en sådan insigt och en så klart fattad werksamhet öfwer allt, att hwärje medborgare må sjelf kunna förwärla sina offentliga angelägenheter. Denna åfsat, ehuru wanligt widdt dunkelt fattad, ligger till grund för det allt mer wäxande anspråket på Municipalstyrelser.

Allt riktigt utwärla huru denna allmänna idee för embetsmän och embetswerk, i Sverige på eadert sätt modifierat sig, och att antyda det characteristiska utmärkande hos denna modification, skulle blifwa för widdt långt för en tidningsartikel.

Skalden Bilderdyk.

Den öppersta blind Hollands sednaste skald är ostridigt Bilderdyk (född i Amsterdam), ett utomordentligen frukbart wille, hwilken arbeten utgöra åtminstone 50 band. Han besitter widdtsträckt och mångsidiga kunskaper; men isynnerhet i geologie, språkforskning och litteratur historia. Han har lemnat arbeten äfwen i lagfarenheten, samt ådagalagt sin medicinska beläsenhet, uti en förträfflig dikt, kallad Dieke der Geleerden (De lærdes sjukdomar), ett ämne hwilket man swärtiligen kunnat tilltro en så samt poetisk behandling det af honom erhållit. H-5

får han dock såsom skald, samt ifrån härvid es
 mot all utländsk efterbildning. Uti ett af sina nya
 ste arbeten: de Undergång der eerste Waer-
 reld (Den första världens Undergång), har han
 skapat sig en alldeles ny mythologie. De uti Mes-
 saiska urkunderna omtalade Guds söner, äro
 hans Paradies-människor, barn till det första
 människoparet, födde innan syndafallet, oföddiga
 samt icke dödliga, ej helt och hållet englar; men likväl
 upphöjde öfver den gränsen emellan. Dock, äf-
 wen för dem har qwinlig skönhet ett oemotståndligt
 behag; de se och älska människones dötrar
 (Genes. c. 6) sina halfflykter, och frukten af deras
 kärlek äro Mesarne, Jättarne. Uti de fem hit-
 tills utkomna sångerna (flera torde ej vara att wän-
 ta), skildrar skalden berättelsen af kriget om herraväl-
 det öfver världen, emellan Mesarnes och Kains
 stam, hwilken redan sammanträngt Seths fredligt
 flunnade afkomlingar i en winkel af jorden. Hans
 beskrifningar om striderna äro högst originella, ful-
 la af kraft och lif, och såsom man ungefärligen kan
 föreställa sig den råa sturkans kamp emot den berätt-
 jande (hos Kainiterna) bildningen; — likväl äro
 de ofta för mycket uppfakande, och tecknade med en
 samning, som lättare väcker affky än förwåning.
 Det skönaste i denna dikt är den Kainitiska fälther-
 ren Segols character, samt den jordiska flickan
 Elpines kärlek till en henne ännu okänd para-
 dies inwånare. Med en oändelig finhet och det
 högsta behag har han skildrat denna lidelse; striden
 emellan hennes dygd och den älskade öddöliges e-
 motståndliga tjusningskraft, är också en högt lyf-
 lig målnng. Men nästan ännu mera hänsbrände
 är dock det stället, der Kain, wid sin första sons
 födelse, öfverwäldigad af medwetandet om sina brott,
 känner den hårda isen smälta fring sitt hjerta,
 och anropar allmagten att icke straffa honom genom
 barnen. — Enligt diktens plan, skola Mesarne slut-
 ligen med storm eröfva Paradieset, hwarwid det kus-
 wade människosläktet är dem behjelpigt, hwilken
 förwågenhet slutas med alla lefwande wäsendens ut-
 rotande genom syndafloden. — Hwilen Bilderdyls
 maka utmärker sig genom stora poetiska anlag. De
 hafwa förenade utgifwit flera samlingar af dikter,
 hwarwid qwinlighetens milda behag dock lätt skiljer
 Fru Bilderdyl från hennes mans energiska tonslag.

— + + — Auwidm

Skuggan.

En bild af lifwet du agerar,
 Mån derför, att i stort och smått
 Så mästertligt du rest cterar,
 Qwart föremål på ytan blott?

Du Hofman är; ty stads du prålar
 I flygd af Ihusets Majestät,
 Försvinner med des sista strå'ar,
 Likt andra Hofmän, som man wet.

Du är Artist: Wid lampans flimmer
 Inom den skönas cabinet,
 Den tjuffa å skoren förnimmer
 På florsgardin des silhouett.

När Spelarn sitta fyrken wägar,
 Kring bordet wankar, blek som lif,
 Du sanslös wid hans sda tågar,
 Och wisar att du har mimik.

När Aktörinnan ej försetar
 I quällens stund ett rendez-vous,
 Wid månans b'uga sten hwem spelar
 En pantomime, så wäl som du?

När Nimmaren förlågen samlar
 En ny sonnet i diktens frans,
 I lusten efter bilder samlar,
 Du wid des skrifbord är till hands.

Som stor Actör, mot konsten trogen,
 Fast nykter siel, wid månans ljus
 När Movitz raglar hem från krogen,
 Det syns som du ock fått ett rus.

När Fru Justitia rådw'll håller
 Ett hundra acter i sin hand,
 Allt hwitt, blir swart du ensam wäller,
 Som flymmer Ihuset bort ib'and.

Med Misantropen ensam tränger
 Du dig i hyddan in: — ju mer
 Physiognomien sig förlänger,
 Som sällskapsman du trefnad ger.

Kringsmygande med strå' fördsjer
 Du ielousien på hemlig sig,
 Och mången äkta man sig dödjer
 För dubbelgångaren i dig.

Hvar quäst en stor S' rös på fä'ten,
Fattån des' rigning vår på sned,
Du fö'jer — hvem? Biff Dagbladshjellen,
Som i ditt rike fliger ned.

Äf Balens Drott du formen lånar,
Och rör dig lika lätt och fritt:
Fast Titus' hufvudet förwånar,
Så är det kanske tomt som ditt.

Men gåkande förslutna tider,
Från lifwets pirouetter flid,
Med Gubben fatta fram du skrider
Till grafiven som en wålnadsbild.

— + + —

A F U S T I T.

Det Bacchanaliska Fjuset.
Wisa.

Fader Bacchus :
War en hedersman.
Första frog han byggde,
Midd och porter brygde
Till befordran :
Äf upplysningen.

Uti torla :
Folket länge gått,
Stultigt alla klaga:
So kan tbersten draga,
Himlens Gudar :
Oen wår strupe wäst!

Således folket :
Höglydt knorrade,
Då af surusfogar
Fur man byggde frogar.
Fader Bacchus :
Wlef en frögare.

Genast skred man :
Nåst till werket an.
Kring om wäggar alla
Låt man porter swalla.
Folket rusa :
Schwanyå hwaran.

En sönng före,
Hondni efter
Alla gnotade.
Der i sand de lågo,
På hwarannan sågo
Och med näsan :
Nita A, B, C.

Ne'n fring jorden :
Spridt sig Bacchi jus.
Hår är och hans lada,
Låt of tungan bada,
Under gamman :
Uti glas och frus.

Ly metboden :
Den är pengar wård.
Lätt man kan den fatta:
Dricka om och skratta,
Le åt werlden :
Och åt all des' skård.

Derför klinga :
Hwar en med sin wån!
Lydom Monikbren:
Sjungom fift den wören:
Fader Bacchus :
War en hedersman.

— + + —

På denna Tidning, hwilken jemwäl nästa år kommer att forisättas, kan, till årets slut, prenumereras med 1 Rddr 24 S. Banco. — De som till densamma wilsa insända bidrag, behagade gbra det under adress till Redactionen af tidningen Romertan, eller öf genom intlemnande i Hrr Normans och Engströms bokhandel.

Mättelese.

N:o 19 sid. 3 sp. 1 r. 33 Lyssiratus, l. Lyssirata; sp. 2 r. 11 öfwerlemna, l. öfwerwinna; r. 14 kommer, l. utkommer. Sid. 4 sp. 1 r. 14 falla, l. kala; r. 20 paroderande, l. paraderande.

Stockholm, tryckt hos Carl Gustaf Holm, 1825.

R o m e t e n.

N:o 21.

Lördagen den 10 December 1825.

Jurikes Nyheter.

Stockholm. H. E. Herr Grefwe Sandels som några dagar uppehållit sig i hufvudstaden, läser nästa måndag afresa till sin egendom Nyborg, för att derifrån ofördrörligen åter begifva sig till Norrige.

Det berättas, att wid återbesättande af den ännu lediga Justiti-Råde-platsen, en tjänsteman inom Kongl. Majts Cansli skall komma i fråga. Vi weta icke huruvida detta rykte eger någon grund, men wt anse det inu emellertid icke otroligt.

Ryktet fortfar att berätta, det Justiti-Rådet Sylvander och Statscommisarien Lunelius äro jemna sine platser såsom Ledamöter i Styrelsen af Rikets Fångelser och Correctionsinrättningar.

Till Staden har nyligen ankommit en i Lande-orterne, för sina lyckliga Kurer bekant fru. Det säges att hon redan härstädes lyckligen botat flere sjukta, hvilka af deras Läkare varit öfvergifna.

Onsdagen d. 30 Nov. öppnades Kongl. Stora Theateren, för Dramatiska Scenen, första gången efter eldsvådan i Kongl. Mindre Theaterhuset. Man gaf Comedien: De båda Figaro. Huset var fullt och man önskar uppriktigt, att detta förre tillöpp af åskådare oafbrutet måtte fortfara. Herr Hjortsberg emottogs på ett sätt, som vittnade ej mindre

om det nöje, hvarmed allmänheten återfåg denne dess förtjensfulla gunstling, än äfwen om den erkänsla densamma hyser för Herr Hjortsbergs Hika och wäl beräknade förhållande wid den omnämnda eldsvådan. Äfwen för den öfriga personalen wisades det tillfälliga deltagande. Herr Sewelin war den enda, som i detta hänseende gjorde ett undantag, troligen af den orsak, att han ej gjorde tjänst den olyckliga aftonen, och att det ej war nog allmänt känt, att han dock samma afton war i personlig fara; ty eljest skulle denna skicklige skådespelare, hwilkens värde är allmänt erkänt wisserligen hafwa njutit samma uppmuntrande emottagande.

De båda Figaro är en höf och, äfwen i Swenskt öfversättning, känd Comedie, ehuru den nu för första gången uppsfördes. Nöjen är god, full af lyckligt wada och wäl utförda intriger. Att den gafs wäl, behöfwer icke sägas; blotta namnen på hufvudpersonerna, Hjortsberg, Bergsön, Sewelin, Mansell Strömstedt, m. fl. äro en borgen derför.

Den nya Stadgan om inrikes Tullförpassning och Bewakning.

De många band af förbud och prohibitiver, hwilka så länge tryckt Swenska handeln, hafwa småningom börjat lösas. Sedan förlösta riksdag har en friare handels-åfigt gjort sig mera gällande; och ehuru mycket man med skäl kan hafwa att anmärka emot

hvarje fersk omständighet i vår tulltaxa, så utgår den dock ytterst ur iberare grundsatser. Resgeringen har dels afslutat öfverrensommelser, dels underhandlar den, om uppöfwandet af productpacater, om erkännande af fullkomlig reciprocitet uti den commerciea rörelsen med England, Spanska, Norrige, m. m. Äfwen flera enskilda fall tyckas beböda, att twånge-systemet redan förorat sitt stora förtroende, och man hoppades af den friare gemenskapen med fremmande nationer, en allt lifligare och förmanligare omsättning af waror och productier. Sålunda har man anmärkt en ojemförligt starkare skeppsrörelse emot de föregående åren, och huru det war först med början af Januarii månad, war nya tulltaxa sattes i verkställighet. Wid så gunnande utsigter och glädjande förbud, war det öfverraskande att se den nya Stadsaan för inrikes Tullförpassningen och Bewakningen, redd, såsom det synes, af alldeles motsatta åsigter. Den tyckes wara yttersta liföptringen af det redan i ödestampen befintliga twånge-systemet. Man har lofsat banden på det ena stället, för att lägga nya fästningar på ett annat; och då man något widgat de yttre utvägarne för landets wälfärd, den utrikes handeln, har man lagt tryckande bojar på sjelfwa det inre lifwet, den inrikes rörelsen. Allt detta har skett till föreförmående deraf, att utländska waror, som blifwit på Rikets widsträckt kust olofligen införda, må sedermera till sättningsorter i det inre af Riket transporteras, eller inhemiska waror till utrikes orter utföras utan behöriga tullumgådders erläggande, hwarigenom icke allena minskning i tulluppbörden, utan också förluster för den laglydige handlanden förorsakas. Man ser således här af, att tilliten till prohibitiuerna ännu fortfar att spåla, att man tror sig genom controller och bewakningar kunna besegra egenmyttans strid emot förbud och inskränkningar. För oss har detta bemiddande länge sedan synits alldeles förgäfves, och lurenrejeriet skall owillkörtigen så länge finnas, som det betalar sig att lurenreja; endast en frihet i den lofliga handeln, som förstår all winst af den olofliga, skall upphäfwa denna sednare. Intill dess skall hwarje förbud utgå blott ett nytt medel att försöka fökets moralité, dess wördnad för lagen samt inre känsla för det lagligt rätta; ty hwar och en öfwerträdelse slår sedligheten, och banar vägen för en efterföljande förbrytelse af swä-

rare bestoffenhet. Och ju flera förbud, stridande emot den menliga egenmyttan, desto flera retelser till öfwerträdelse. Men hwad åter den winst beträffar, hwilken man sålunda hoppas ernå genom "behöriga tullumgådders erläggande", så äro wi för vår del öfvertygade, att den kommer att blifwa ganska ringa, troligen icke swarande emot kostnaderna med en ökad tullbewakningspersonal. De enda som här kunna hafwa några fördelar, äro enskilda beslagshafvar, och detta på bekostnaden af en hämmad inrikes rörelse. Den äfsta lurenrejeraren wet nog att äta sig!

Ledde icke af ett otidigt begär att klandra, utan af ett ansvarligt bemiddande att söka fästa allmänna uppmärksamheten på bristfälligheter som stada land och medborgare, ernå wi framlägga några anmärkningar wid öfwenämnde Stadsa. De stola egentligen gälla twänne omständigheter, omöjligheten att handhafwa densamma samt de hinder den lägger i vägen för all inre handel och rörelse. De inkast wi göra, underkastas gerne kunniges granskning, och det skall på det högsta fågnas oss, i fall wi i hufwudsaken öfvertygas om mistag, och framför allt om man kan bewisa oss att det hela är godt och gagneligt.

Det första af de öfwan uppgifne fallen inträffar säkerligen redan wid 1 Art. 1 §. 2 mom. der det stadgas, att quantiteten af de aflände warorna bör beräknas "efter hela sammanslagna innehållet af de färre eller flera last hwaraf foran består." Ett sådant påbud kan alltid gåkas; ty hwad är det som bestämmer, att dessa last böra till samma fora? Gåke det, att de tillika anträffas på samma landswärd. Man uppöfwer dem handelswärdet äföfja hwarandra, och detta kan ju ej någon förmenas. Hwar och en förer sitt last och står ej i minsta beroende eller samband, med de öfriga. Deraf att de äro ställda till samma person kan icke heller slutas att de utgå en fora; ty ingen kan förnekas, att i smärre last låta bringa waror till sig, ihynerhet som §. 1 ganska wäl utpekar portioneringen. Och om den förklarung härpå följde, att alla de last som på en gång summas å wäg, eller äro aflände till samme man, anses tillhöra en och samma fora, så skulle i förra fallet den orimlighet uppkomma, att den enas waror komme att betraktas såsom en annans tillhörighet, och i det sednare fanns den utväg, att aflända last

fen med timmars mellanskof, så att de icke kunde å landvägen sammanträffa. Sedan detta en gång är uppgjort, fördelas ett större partier waror på flera lås sålunda, att de urubinna eller obetydligt "undersliga den bestånda förpassningsfria marini-quantiteten." Genom detta medel kan en större warumängd lätt undandragas den snuffade bewakningen, och hela ståttsliden af stadgan det blir endast uppehåll wid möjliga visitationer samt twister om riktig uppvägning eller mätning.

Art. II föreskrifwer den ordning, enligt hwilken förpassningar skola begäras och lemnas. Nu är det bekant, att wid alla marknader i rikets smärre städer, samt i landsorterna, ett betydligt antal utländska producter uppföras dels af fringboende landtboer dels af andra städers handlande. Så snart dessa, hwilket oftast inträffar, öfversiga den bestånda marini-quantiteten, skola de förpassas. Härwid bör en tullbetjent undersöka hwarje uppgifwet last, med alla dess ferskilda waruariktar. Men huru är detta möjligt, med det ringa antal tullbetjenter en småstad kan äga? Tullombetsmännen hinna swäriligen med alla sina journal-anteckningar och förpassnings påskifter. Och huru mycket dröjsmål skall detta icke åstadkomma, för trafikerande af alla slag? Detta gör ett wida större hinder i rörelsen än de fordna landtullarne, och många skola, hellre än de wilia eller kunna låta uppehålla sig, wäga afresa utan de beswärliga förpassningarne, med sitt många skifweri, sina visitationer, drickspenningar, m. m. Och ofta sker warutransporten h'ott en mil eller litet deröfwer, hwarföre man hellre begagnar alla möjlige medel att undandraga sig tidspillan och kostnad, än man underkastar sig så betungande föreskrifter. — Skulle wid allt detta swaras, att endast få städer i det inre af landet erhålla tullbewakningar, så har man i och med detsamma afflagt sig en stor del af den med förpassningsstadgan åsystade werkan, och lurenrejeriet kommer att fortgå i landsorterna, hädanefter såsom hittills.

Hwad kanal och inrikes sjöbewakningen, eller i allmänhet handeln medelst smärre farkoster beträffar, uppkä wid denne lika öfwerwinnetliga hinder till en säker eller ens något afswarlig uppgift, som; afseende å landföror. Wi tro öf derföre ej behöfwa widlöftigare uppehålla läsarne härmed.

Men i de fall då den nya förpassningsstadgan verkligen låter handhafwa sig, hwilka hin der låg-

ger ej detsamma i wägen för den inrikes rörelsen. Wid hwarje steg en tullbetjent, insaor, visitationer och en månad af skrifter och påskifter! En landtbo kan ej så lopa sitt årskhof af socker och kaffe, m. m. utan att hafwa en tullbetjent till hands att wistitera waran, taren ur en byren salubod, der den ouppdrilgen kon undersökas och controlleras, om så åskas. Hwilket spring, besvär, tidsudrägt och små obemärkta kostnader leder ej allt detta till, oberäknadt laaa afgifter för förpassning, och hwad dermed närmast står i oemenskap. Men ej nog härmed; löparen eller förståndaren skall desutom, "för erhållande af förpassning å utländska waror, ytterligare och såsom ett ferskildt w'ktor bewisa att warorna inkommit i riket eller blifwit från nederlagen förtullade inom två år, före den dag då förpassning åskas." (S 10.) Äro nu warorna tagne hos flere handlande, så skall affändaren förskaffa deras uppgifter när inkomsten eller förtullningen skeff, hwilket allt skall af "Sjötullskammaren, genom påskrift å förpassningsinlagan besannas, med utståtande af numer och datum i förtullningsjournalen," innan förpassning meddelas. (S 10.) Affigten med dessa omgångar, och hwarföre en handlande som har äldre waror än oswan angifwet är, hädanefter ej får försälja dem, kunna wi icke fatta.

Men ännu wigfigare och mera betungande äro de hinder, som träffa all inrikes sjöfart, i synnerhet om "Saltjön ensamt eller blott till någon del besares." (S. 2.) I detta fall skola alla "waror, inhemska eller utländska, affända från tullplats till tullplats, hwarmed försås stad, fösing eller landthamn, der tullbewakning finnes", tillika med fartyget, underkastas förpassnings skyldighet (mom. 1). Samma föreskrift gäller angående transport af inhemska waror, "från ort utan tullbewakning," "så snart tullplats besöles," då "anmälan hos Tullkammaren derstädes bör ske, samt förpassning å gods och fartyg uttagas" (mom. 4). Och då "med fartyg i denna stadga försås, så wäl alla dåckade som odäckade, äfwen som smärre farkoster och båtar" (S 6), så blir det klart att hwarje bytta smör eller skeppa ägg, som från Skärgården införes till Stockholm, eller någon annan sjöstad, skall förpassas jämte båten som transporterar dem, så snart de färdas förbi en tullplats *) Huru stor winst skall då landtmannen

*) Detta är naturligtwis meningen med ordet "besöla";

hafwa utaf sin ofta ganska ringa förståning, sedan han befohl förpackningen; eller skall köparen genom en så mycket dyrare vara återgåda honom hans föruster?

Öfverligare stadgas (S. 2 mom. 5) "att utländska varor icke må, från ort utan tullbewakning, komma, ehvart som helst transporteras, utan att anmälan hos närmaste Tullkammare föregått, och behörig förpackning å gods och fartyg erhållits." Dessa ligger, i synnerhet i norra delen af riket, segelplatser och hamnar på ett betydligt afstånd från en tullkammare. Den stöende anmälan upptager alltså mycket tid, en tullbetjent skall befinnas närvarande vid inlastningen (S. 18), och wistationen får troligen ej af honom ensam förrättas; ty dertill erfordras att en högre tjensteman är tillstädes, hwilken för ett protocoll, m. m. Hvem skall då betala all omkostnad genom resor, i skjuts, tractamenter, o. s. w.? Förmodligen godssets ägare, hwilken sålunda blifwer ganska hårdt berungad. Och ofta kan den vara som skall affändas, då den öfwerstiger maximipantiteten, stadgad i 1 S. (t. ex. 13 par strumpor, eller handskar), ej i värde uppgå emot ådragen kostnad; all tidspittan oberäknad. Desutom torde smärre tullplatser ej alltid hafwa tillfälle att genast affända en tullbetjent; i sådant fall skall den requirerande naturligtwis wänta, om hans reselse, handel och affärer det tillåta eller icke.

(Slutet följer.)

Till Redactionen af Tidningen Kometen.

(Inläst)

Det är onekligen något berömvärdt i den wilsa som nu griper nästan alla Swenska Tidnings-Redactioner, nemligen att weta; men man måste bemäda sig om att föremålet för detta wilsjande må vara rimligt och sannt, annars uppstår aldeles motsatsen af wetande. Så widt jag hört, låra de skrifter, som af Swenska Academien honorabelt mentionseras förblifwa anonyma, och kretsen inom hwilken man kan roa sig med att utgifwa författarne till dessa skrifter, är allt dertfore lika wid som hela måhlighetens rike, och det står en lika öppet att gifwa på

ty om någon seglar eller rör tulken förbi, böter han ty. Nr. 21)

Sultan af Constantinopel, som på en wedbårare. Att åter göra dylika gifningar, dem squallret egentligen är ägnat att skaffa fart, offentliga, torde vara mindre wälbetänkt. Mången kan neml. finna sig deraf comprommeterad, ty att få sig tillagd en heder, en utmärkelse som man icke förtjent, ger, enligt mångens åsigt, mera wandra än åra. Kometen har behagat — af hwad skäl är swårt att utfundera — sätta mig i detta obehagliga predicament, då den berättat att Swenska Academien skulle i år wilsj ihågkomma mig med en mention honorabilis. Saken har dock den lilla swårigheten emot sig att vara ogörlig, emedan det som icke fins, ej kan omtalas, och då jag ingen täfplingskrift författat och inlemnadt, kan ej heller någon sådan finnas att omtala. Derom kunde wäl Kometens Redaction icke vara underrättad, men så mycket jugement borde den wäl ega, att han, af hwad jag i min dar offentligen bekant gjort, måtte kunnat inse, att jag har så söga sinne för och så absolut icke förstår mig på Swenska Academiens bekanta Witterhet, att det måste i ewighet för mig blifwa rak och nöjigt, att inom denna Academi winna någon slags, om också den aldra lägsta, grad af bifall, i fall jag werkligen någon gång skulle blifwa så förlågen om selsättning och tidsfördrif, att jag satte mig ned för att täsla derom.

Denne öfwanstående förklaring fordrar jag ej allena utan förmodar att Kometens Redaction måtte ordagrannt intaga i nästa nummer af Tidningen, så wida jag och allmänheten skall tro, ej blott att dess beställsamhet att berätta ett löst prat — om sådant werkligen skulle vara å bane — är en symptom af den wanliga genom smitta från Argus, alla Dagblad öfwerkomma squallerfeber, utan ett utbrott af beräknad lust att passwillera.

Stockholm d. 7 Dec. 1825.

L. Hammarstedt.

På denna Tidning, hwilken jemwäl nästa år kommer att fortsättas, kan, till årets slut, pruncereras med 1 Rdr 24 S. Banco. — De som till densamma wilsja insända bidrag, behagade göra det under adress till Redactionen af tidningen Kometen, eller ock genom inlemnande i Herr Normans och Engströms bokhandel.

Stockholm, tryckt hos Carl Gustaf Holm, 1825.

R o m e t e n.

N:o 22.

Onsdagen den 14 December 1825.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. S. M. Konungen tacktes förlidne gårdag hålla conseil, till afgörande af ättilliga inrikes ärenden.

Norrsta Stats-Ministern H. E. Sommerhjelm, har i dessa dagar gifwit en stor embetsmanna middag, hwilken H. E. Riksståthållaren jemwäl bewistade.

Wijerinna of, att i en här utkommande Tidning, egentligen egnad åt insända Artiklar af hwarjehanda innehåll, för flere weckor sedan hafwa läst något, som antyddde förtryttelse deröfwer, att wi i vår Tidning yttrat, det fråga skulle wara om Eldqwarnens försäljande för ungefärligen hälften af inköpssumman. Sedan wi nu af samma Tidning sett, att Eldqwarnen blifwit utarrenderad för 1000 R:dr årligen, kunna wi icke undgå att erkänna, det war uppgift om Qwarnens tillämnade försäljning härigenom de facto blifwit wederslagd. Huru mycket förrre fördel staten kommer att draga af den nu med Qwarnen widtagna åtgärd, än af den wi påskätt wara i fråga, lemna wi till wedersörande insändare att afgöra.

Vox populi, vox Dei

(Insändt).

Nedan länge har man anmärkt det besynnerliga i menniskors kärlek till wisa saker *). Wi wilja här omnämna endast den, som fäster sig wid föremål ur naturens och konstens område. Bland dem hos hwilka denna kärlek ledt till anläggande af samlingar, hafwa några haft afseende endast på sig sjelfwa, på den tillfredsställelse deras ägande och älskande medföra, och likwäl står efterwerlden hos dem i en oberäknelig förbindelse för deras samlande. Andra hafwa utom sin egen förnöjelse tillika äsyftat efterwerldens, äfwen som dess nytta; men denna tackar dem sällan för sina bemödanden. Hon påstår, att de med sitt wal fallit på så besynnerliga ämnen, att hon af dem kan hafwa hwarken nöje eller nytta, och tillika underlåter hon icke att besträffa den småaktighet som här wid yttrat sig. Då wi icke kunnat wänja of att genast uppå stillingen uträkna hwarje saks värde, hafwa wi alltid funnit sådana anmärkingar öfwer samlare af denna art, obilliga och otacksamma. Efter vår åsigt äro de alla lika äktningswärda; ty de hafwa dock warit werksamma för ett stort ändamål. Af detta skäl hafwa wi of alltid hyst en särdeles länsela för alla dem som ledas af wisa älsklingsideer, så att wi, underrättade om en sådan man, alltid kânt hos of en önskan att winna hans bekantskap, och wid en sådan mans graf fylles wårt öga öwilkorligt af en tacksam tår.

*) Swenskan saknar ett ord, swarande emot Tykarnes Liebhaberei, hwilket så wäl uttrycker hwad man ofwan welat beteckna.

Våra läsare torde af denna inledning falla på den tanken, att äfwen wi hafwa någon åstämning, om hwilken wi här icke allenast erna underhålla dem, utan också i förväg söka att öfwer densamma vinna ett gynnande omdöme. Gäruru det sednare icke är vår affigt, så wilja wi likwäl medgifwa, att de icke irra sig i den förra delen af deras förmodan. Ja, wi hysa en alldeles afgjord förklarlek för gamla ordspråk, och lydan har gynnat oss att af sådana erhålla en temigen rik samling.

Lörhända synes en sådan samling, — om hwilken ingen resebeskrifware ännu ordat och hwilken ännu icke blifwit uppgifwen i någon rese-handbok eller guide des *voyageurs*, bland märkwardigheter dem ett land eller en stad erbjuder, — wara ganska sällsam, så att våra läsare torde finnas böjda att tro, det alltsammans går ut på något grillfångeri, eller kanske till och med att det hela more ett skämt af oss. För att genast häfwa en sådan förmodan, wilja wi anföra alla de orsaker som bestämt oss att börja en sådan.

Wi wilja då först omnämna det wigtigaste skäl war tid erkänner: *oeconomien*. Ut i våra penningfattiga dagar, hwilka, såsom bekant är, besinna sig utom allt förhållande till våra dagligen högre stigande behof, — och de som ej wilja tro härpå, dem erinra wi om den gamle syfogeten, nattuglans af Ferney *): *le superflu, chose si necessaire*, — är vår samling af alla dem wi känna den billigaste, så att wi, från denna sida betraktadt, kunna recomendera den äfwen åt den strängaste hushållare, i fall han ännars wet att lika mycket bespara sin tid, som sina penningar. Wi hafwa icke behöft göra widbliftiga resor för att bilda vår smak, eller för att finna tillfälle att utbnta våra exemplar emot andra bättre bibehållna; äfwen hafwa wi så temmeligen lyfligt undgått de snaror, dem sluga konsthandlare och Cicconi lägga ut för en samlares penningbörs. Wi hafwa söka högt af nöden att iakttaga de föreskrifter dem Winkelmann och Zoega uppställt, utan alltid spjlit blott våra egna fem friska smnen. Om wi icke warit så lyfliga, att rikta vår samling med någon af den allting lofprisande *Discontis* rariteter, så hafwa wi också ej haft den sorgen, att så någon af dem wi äga nedsatt

till ett värde utaf den Petersburgska *Abhier*, denna sträck för alla Liebhabrar och samlare.

Men säkerligen är det af oss anförda hufwudsålet tillräckligt; att hos en eller annan af våra läsare wäcka önskan att äga en dylik samling som war. Wi wilja dertill gerna wara behjelpige, och till ett bewis huru widt skilde wi äro från manlige samlares afundsjuka, skola wi nämna de källor ur hwilka äfwa exemplar kunna för godt pris erhållas. Dessa äro *Bibeln*, *Homerus*, *Pindarus*, *Sophokles*, *Aeschylus*, *Plutarchus*, *Virgilius*, *Horatius*, *Tacitus*, m. fl. ifrån de äldre tiderna; ifrån den nyare: den alla äldrar tillhöriga *Luther*, *Dante*, *Shakespeare* och *Cervantes*. Med dessa tre sista wilja wi sluta förteckningen på de nyare; icke emedan man ibland dem ej skulle kunna göra rikt bytte, utan derföre, att om wi wille fortifara, borde wi ibland våra egna landsmän, hwilka förjente att nämnas med lika rätt som utländningarne, äfwen upptaga war nyliqen införlade stora skold, det wi likwäl icke kunna göra efter war öfwertygelse. Mannen är wäl ord och bildrik; men allt är hos honom, för att begagna en konstform, i den grad sotto *quadro* utarbetadt, att wi frukta det läsarne snarare skulle på honom träffa på copior än på originaler.

Wätte det ytterligare tillätas oss, att anföra ännu några fördelar af war samling, ehuru de icke så lätt som de föregående låta beräkna sig i penningvärde.

För de flesta af våra läsare är det bekant, hwilken underbar kraft man i gamla tider tillad wisa skurna och graverade stenar, samt hwilket bruk några af de äldre folkslagen gjort af skarabeer, amuleter och talismaner. Äfwen de gamla kyrkostuberna hafwa trott på deras undergörande kraft, och den helige *Elemens* af *Alexandria* har till och med åttat det widdan wärdt, att lemna en uppsats på de framställningar i skurna och graverade stenar, hwilka med anständighet och christlig uppbyggelse kunna bäras utaf fromma christna af bägge könen. I war wid alla underverk så tillgiltiga tid, hafwa dessa stenar förlorat sin undergörande kraft; men hwad dessa icke mera verka, det urrätta på ett eget utmärkt sätt de ämnen war samling innehåller. Det gifwes t. ex. för en menniska wisa bystra och tryckande *hgonbick*, då hennes sinnen stymmes af tunga moln, och hon icke mer kan

*) Han bendande sig sielf med wälbehag: *le vieux hibou de Ferney*.

göra sig redo huru det är med henne; i ett sådant kaonblick kommer ett af våra kärnspråk i låglig kund, och bringar, med hjertens hastighet, ljus i den bekymrade själen, och förströ de dimmor och molar som omgifwa henne: hon finner sig lättare om hjertat och andas friare. En annan gång kan hon icke fatta sina medmänniskors diktan och traktan, twifwel emot en högre försvun börja plåga henne; — i detta läge, det qualfullaste för en människa, är erinringen om ett kraftfullt ordspråk tillräckligt att söda henne, att stärka hennes tro, att försona heme med menligheten. Wi hoppas våra läsare icke finna det ansörligt, att wi tillägga äfwen hedeniska ordspråk en sådan undergörande kraft. För att håri rättfärdiga oss, wilja wi hänwisa till den heliga kyrkofadren Basilius — med skäl benämnd den Store — samt hans afhandling: Om den nyttiga en from christen kan hafwa genom läsning af Homerus och andra hedniska författare, hwilken förekommer i andra delen af hans arbeten.

De betraktelser till hwilka äfwdandets af ett monument utaf forntida konst öder oss, hafwa, utom nöjet, äfwen den nytta med sig, att man genom dem ofta kan förklara något dunkelt ställe hos en gammel skald eller skriftställare, eller så anledning att förkättra en läsart, som genom affrift h'ifwit förderiwad. Wi kunna försäkra, att en sådan uppsätt medelst älderdomens konstmonument, icke kan medföra en mera öfverräkande g'ädje, än den wi ofta erfara wid utfinnandet af den sanna betydelsen i ett gammalt ordspråk.

(Slutet följer.)

Den nya Stadgan om inrikes Tullförpackning och Bewakning.

(Fortf. och slut från N:o 21.)

Et ännu större hinder i den inre rörelsen förorsakas, efter allt utseende, af påbudet i 3 § angående inrikes fart endast å sidar, floder och canaler, samt försöring å landwäg, samt dess 3 mom., der det stadgas: "att wid tillämnad transport från ort utan tullbewakning, af de i 1 § uppräknade utländska waror utöfwer maximiquantiteterna, förpackning bör uttagas hos närmaste tullkammare eller af General-Tullstyrelsens särskilda tillstånd afwaktas." När man nu besinnar huru långt afslida sles

ra städer upp i landet äro ifrån tullkammare och isynnerhet från General-Tullstyrelsen, så finner man lätt hwilket uppseende i all handel iakttagandet här af skulle åstadkomma, och man torde, utan stort misstag, kunna förutse, att hwarje affändare söker utväg till att illudera detta lagens stadgande.

I afseende på smärre omständigheter företaga äfwen flera skäl till anmärkingar; men då dessa förut blifwit gjorde af en annan tidning, kunna wi förbigå dem. Likwäl ossa wi att sätta den allmänna uppmärksamheten wid 35 §, der det heter: "Kommer gods, hwarå förpackning blifwit uttagen, ej att affändas, ware den förpackningstagande pliktig att, wid 20 R:dr's bot, inom fyra dagar efter den då förpackningen utgafs, återställa densamma till Tullkammaren, hwilken älligge att i dess journal genast antecna tiden, när sådant fullgjordes, samt tillika förpackningen annullera." Om således en skeppare eller forman, af sjukdom, motwind, störade hästar, eller hwad annat skäl det wara må, icke kunnat inom fyra dagar affegla eller med godset afresa, så älligge honom anstallandet af en ny förpackning. Hårdast skall detta, genom besvär och kofnader, betunga en skeppare, hwaras last wanligen är mångfaldig, hwarigenom uppgifterna till tullkammaren blifwa widlöftiga, — och allt detta endast derför att hon ej kan bestänna wäder och wind. Men antag, att dessa fortfara att wara honom w'driga ännu ytterligare fyra dagar, och så framgent; huru många gångor skall då förpackningen förnyas? Den här delse kan, genom stadgandet i denna §, äfwen inträffa, att skeppare, forman, m. m. får plikta 20 R:dr Banco, för det han råkat insjukna.

Lagstiftarne, inseende dessa swärigheter, hafwa gjort allt för att mildra verkningarne af desamma. Så t. ex. — att nämna en i det hela mindre omständighet —, skall mången säkert stadna i största förbindelse för stadsrådet i 37 §, der förståndare för tullkammare "wid äfwentyr af suspension eller hvarstens förlust", anbefallas att tillhålla tullbetiente till höfligt bemötande emot resande. Huru nödigt detta varit, finner en hwar som känner personalen! Men detta och öfriga verkliga wiktiga bemödanden att minska de många olägenheterna, förb'ifwa obetydliga i jemnförelse med alla de swärigheter och hinder, som den inrikes rörelsen måste råna af den nya Förpackningsstadgan. Och wid allt detta skall

hufvudändamålet otvivelaktigt till en stor del gå förloradt. Författningen åsyftar neml., såsom förut omnämndt är, att förekomma det oöfligen införda eller tullförsämlade waror, måtte kunna till afsättningsorter i det inre af riket transporteras." Detta sker wänligast genom foror eller småre farkoster, och huru lätt dessa kunna undandraga sig förpacknings-skyldigheten, hafwa wi i föregående nummer sökt utreda. Och med detta förselede ändamål, är Stadgans egentligen goda syfte till det mesta förbrödt; men alla dess olägenheter quaris så mycket mera tryckande. Bland de största olyckor för ett lands inre trefnad och förkofran, äro ofta förändrade oeconomiska författningar. Tulltaxor hafwa ofomoftast wärkat hos oss; den sednaste war knappast ett halfår gammal, innan man talade om dess fall, och detta torde redan wara förberedt. Skulle denna förwirring nu blås genom en Förpackningsstadga med lika öde, så wore det af högsta wigt för land och medborgare, att densamma icke fattes i verk-samhet. Många enskilda personers ofärd, hwilken blir en owillkorlig följd af denna författning, skall då undwiskas. Den åsyftade större inkomsten genom högre tullinrader, skall antingen alldeles icke winnas, eller icke åtgår den, förhända öfwer sitt belopp, till aflyuande haf nya tullembetsmän i lands-orterna; ty utom dem kan Förpackningsstadgan ej sättas i verkställighet. Och när hafwa någon sin alla de der kusta och lands-bewakningarne betalt sig genom en verklig pennningewinst; hwad de stadat handel, näringar och folkets seblighet, är en öfwer-tygelse som beror af olika åsigter, hwilka här ej kunna utwecklas. — Slutbliden af den nya Författningen blir således otwifelaktigt, att den sätter många swårigheter och hinder i wägen för den inrikes handeln och rörelsen, att den blottställer resande för fränget och prejerier; men det med densamma åsyftade ändamålet winnes i ganska ringa grad. Och för en obetydlig fördel, torde man ej böra ådraga sig ett större ondt.

— + —

Jean Paul Friedrich Richter.

Et samt genie, en stor och snällrik författare hörer, liksom hjetten, icke egentligen till någon wiss nation, utan till hela menskligheten, för hwars förädling och utbildning han arbetat, och en hwar som njutit af hans skrifter, må hembära en tacksam-

hetsgård åt den hängångnes minne. Af detta måtro wi oss böra förs några om och endast winterblommor på denna utmärkte författares grafhög.

Friedrich Richter war född i Bunstedel, Furstendömet Baireuth, d. 21 Martii 1763; fullbordade sin elementar-bildning wid gymnasium i Hof, och afgick derifrån, år 1780, till universitetet i Leipzig. Enligt sina föräldrars önskan, började han der studera theologi, men snart rycktes han af en inre oemotståndlig kallelse från dogmatik och exegetik; och wid tjugu års ålder beträdde han med sina Grönländische Prozesse (tr. i Berlin 1783) den bana, på hwilken han sedan, med utwecklade krafter, fortgått till en af de utmärktaste hedersplatser bland sin nations witra författare. Derefter ombytte han ofta bostad, och år 1799 tillade Hertigen af Sachsen-Gilburgshausen honom titel af Legationsråd; men han har alldrig, genom beklådande af något embete i staten, welat inskränka den tid han egnat åt dikten. Hans första och bekanta arbete är romanen der Komet, hwilken öfwen hindrade honom att fullända. Han bortrycktes den 14 i förlidne månader från en werld, den han glädt och förtrusat.

Endast wid utgifwandet af *Auswahl aus den Teufelspapieren*, kallade han sig *J. P. Paul*; för öfrigt begagnade han pseudonymen *Jean Paul*; den han, genom ett stort antal genialiska verk, gjort bekant och så älskad. Likwäl wäkte han wid sitt förframträdande, icke det uppseende hans originella genialitet förtjent; hans humoristiska productioner till och med hans *Hesperus* öfwersägos och lemnades fördränkta i Bokhandornas och Länbibliothekernas demiga Lethe. Deras ton war för ny, för djers, för öfwermåttad och för skiftrik, att kunna rätt fattas af de egna sinnesmatthet, som, under 1780- och förra hälften af 1790-talet, intagit Tyskland, i hwars witterhet *Kotzebue*, *Müller* från *Itzchoe* och *Lafontaine* då woro de dominerande planeterna. Först sedan efter år 1796, genom *Goethes* och flere andras inbiddanden, en friare och mera genialisk stämning bredde sig inom litteraturen, fördade *Jean Paul* för sina *Blumen- Frucht- und Dornen-stück* ett bifall, som med hwarje nytt arbete blef lifligare och warmare.

(Slutet följer.)

Stockholm, tryckt hos Carl Gustaf Holm, 1825

R o m e t e n.

N:o 23.

Lördagen den 17 December 1825.

Snrikes Nyheter.

Stockholm. Förklode onsdag täcktes D. D. M. M. Konungen och Drottningen, samt D. D. K. K. G. Kronprinsen och Kronprinsessan bivitsta spektallet. Allmänheten tillkännagaf sin listliga glädje genom Fjolsångens affjungaude.

Man gaf nämnde ofton Operan Westalen. Om sse swa piecen, hwilken redan är allmänt känd, hafwa wi intet att säga; men wi kunna icke underlåta att anmärka, det Mamsell Wiberberg gaf sin role med mer än wanlig fanning och med mycket behag.

Man tror sig weta, att Presidenten Grefwe Adelswård bibehåller sin plats såsom Chef för S. K. G. Kronprinsens Hof. Deremot lärer Hr Presidenten lenna sin Ståthållarebefattning wid Haga och Ulricsdals kongl. Lustlott, hwilken säges komma att emottagas af Grefwe Frdlich.

Presidenten, Friherre Edwensfeldt lärer i dessa dagar ingifwa sin underdåniga affbedsansöknings, hwarefter, såsom det förhjudes, Herr Presidenten icke widare ernar intråda i statens tjenst.

Engelska Ministern Sir Bloomfield gifwer i dag en stor middag, dertill Statsrådets samtelige ledambter äro inviterade.

Vox populi, vox Dei.

(Inlämt).

(Fortsättning och slut från N:o 22)

Med den (i föreg. N:r) sidsi uppgifna fördelen, befinna wi oss på den punct der wi kunna gbra våra

läsare bekanta med den egentliga affigten för denna uppsats. Denna är, att tid efter annan söka utwedla råta begreppet af ett gammalt ordspråk, samt att för denna gång wälja det till öfverskrift antagna.

Jäte något af våra gamla ordspråk är af vår tid så ofta missförståd, som detta. Jäte ett enda har erfarit en så allmän, så wäl offentlig som hemlig motsägelse; om intet annat har man, såsom om detta, påstått, att det blifwit uppfunnet till hån och trots af det sunnda förnuftet.

Ett så skarpt omdöme förtjenar redan i och för sig, att man söker komma det närmare på spären, samt utforska den grund hwarpå det hwilar.

Efter vår öfwertygelse ligger det i den alldeles egna riktning vår tidsålder tagit, och ännu fortfarande att bibehålla.

För att öfwertygga oss derom, behöfwa wi b'ott fästa en nogare uppmärksamhet på de dömande.

Bland dessa utgöres en del utaf individet, dem wi icke kunna närmare beteckna, än att wi benämna dem lärde, d. å. sådana för hwilka wetskapen urstakat den bana de hafwa att beträda, för att följa sin plats här på jorden. Bland dessa tro alla, börjande med ynglingen som med sitt s'wotestimonium infunnit sig wid universitetet, ända upp till den med afmått wördighet i rådesförsamlingen inträdande Senatoren, att de af naturen erhållit en särdeles kallelse till att leda den allmänna opinionen. Wi borde härwid ismnerhet fästa uppmärksamheten på legionen af tidnings-, journal- och brochur-författare, hos hwilka meningen om en sådan kallelse öfvergått nästan till en fixe idee, i fall wi icke i råttan tid erinrat oss, att äfwen wi i detta ögonblick slagit oss på handverket, och således lått funnat

blifwa erinrade om lifnelsen angående grandet och
bjerten. Att angifwa hvad skal en hwar af dessa
hafwa, för att lysa en sådan tanke om sig sjelf,
det skulle, i händelse wi och wore i stånd dertill,
föra oss för långt ifrån vårt ämne; men det är be-
gräpligt, att alla dessa individer omöjligen kunna er-
känna en offentlig mening, i hvilken något gudom-
ligt skulle innebö, och hvilken långt ifrån att följa
deras ledning, tvärtom fordrade från deras sida en
helig aktning och vördnad. Den af dem som tror
på en sådan, måtte nödvändigt kunna besluta sig
från en falsk åsigt, hvilken så mycket som denna
smiärrar den menliga saksången, — och wi äro ärs-
liga nog att icke vilja kasta den första stenen emot
den, som icke förmår detta.

Om vi vända oss ifrån denna del af samhåls-
medlemmarna till en annan, hvilken, emedan vi ej
kunna benämna den särskild, likväl på långt när icke
förklarar kallas sård, och hvilken stundom öfvergår
de sårda i sann bildning, så finna vi den samma li-
ka så litet böjd att erkänna sanningen af vårt ord-
språk. Icke dersöre att en fördom i äller äfven den-
na tillbala, utan dess afväget har en djupare rot:
erfarenheten. Till denna hänvisar den oss, — och
behöfver ingen rikare än de följande trettio el-
ler föratio årens, — samt tyder oss, om vi, i fall
vi vilja tala om den offentliga meningens gudom-
lighet, äfven vilja såsom dess verk erkänna alla
de dårflaver hon begått inom sagde tidrymd, alla
de förringar åt hvilka hon öfverlemnad sig, alla
de sår (the sorrows and sorrows of time) såsom en be-
kant skald nämner dem) hon tillfogat tidkålderna, samt
de hinder hon satt för mensligheters utveckling; om
revolutionens faser och irreligiositet i Frankrike wid en
tidpunkt, samt Jesuitism och congregationer wid en
annan; om återställandet af inquisitionen i Spanien,
och sträfvan emot Catholikernas emancipation i
England, — om detta allt kan vara åstadkommit af
en offentlig mening, som leder sitt ursprung ifrån
gudomen, eller om de icke hellre äro verk af ett
Vanda monium, till världens gibel, plåga och war-
ära, samt om vi icke sjelfwa drifwa ett hånligt öve-
ke, då vi tala om gudomligheten i denna offentliga
mening?

Vi som sjelfwa hafwa deltagit i denna bittra
erfarenhet, och genom våra egna sår, hvilka på
dessa sätt smärtande sår nu åter blifwit upprifna,
måste erkänna hela anningen af dessa infäst, wigro

det, oaktadt att den allmänna opinion, om hvilken
vi tala, är öfkydig till allt detta, samt att en be-
tydande irring här är herrskande, då man anlagat
honne för en olycka, hwari hon ingen del hafver.

För att bewisa detta, är det nödvändigt att vi
närmare utreda, hvad vi erkänna vara en offent-
lig mening.

Den offentliga mening hvarom vi tala, folkets
omdöme, vox populi, är icke ett verk af den gran-
skande besinnningen, icke af en förutgången sorgfälligt
undersökning och afföndring af alla sammantråffar-
de förhållanden till föremålet, hvarsofver folket dö-
mer. Det ligger — om det tillåtes oss att här
bruka detta uttryck — i människoflägtets oeconomic,
att mängden ej kan hafwa tid till tänkande och be-
grundande; men förnyen, i sin oändliga wisheit, har
dragit försorg att dersöre hålla densamma skadeslös.
Den har i djupet af hvarje människas bröst ned-
lagt känslan för rätt och orätt, för sedlighet och
lag, hvilken icke allenast är tillräcklig för ett riktigt
omdöme, utan och utgör en ewig wältare, till att
flydda menniskan emot alla dess förstånds afvikelser
och förringar.

Ett folk som wet att bibehålla denna känsla ren
och leswande, ett sådant folk skall uti sin på den-
samma grundade och ur densamma utgående offent-
liga mening, alltid uppfatta det sanna och rätta,
och det skall hafwa en gudomlig grund för sin be-
wertogelse.

Men der denna känsla hos ett folk icke mera
är ren och leswande, der det falla människoförstån-
dets sunderhet och witsfundighet trådt i den förres
ställe, och bandet som sammanhådt det ändliga med
det oändliga, religionen, har uppöst sig, der skall
det gudomliga wilja hådan, folkets omdöme blifwa för-
virradt, och dess offentliga mening lik ett swigtande
rör, hvilket böjes och kastas af alla vindar.

Vi hoppas att till och med våra filosofher
härvid icke skola göra något infäst, och det så myc-
ket mindre som wi, för närvarande och kommande
tider, lemna förnuftet och dess operationer åt dem
till deras alltid öfbrda besittning.

Behjertandet af den utaf oss nu uppfålda san-
ningen måste föra oss dit, hwart all sanning sträf-
war: till fribarnhet.

Och dermed wilja wi och råda en fribarn
hand framåt åt der, som möjligen ansen oss hafwa
bedömt er för hårdt. I ledare af den offentliga

meningen, tron icke att det är vår affigt att föra eder i ert fall. Handhafwen tvärtom edert uppdrag med sträng samvetsgrannhet, d. ä. sträfven icke till annat än det hvar till gudomen själf nedlagt frö i edert eget bröst.

Och I alle, hvilkas sår icke kunnat läkas under trettio år, emedan de dagligen blifwit ämro upprifna, bewaren den inre känslan ren och obefläckad, och dömen wid alla frestelser endast efter densamma. Alla fiendernas anfall skola warda till skam, i fall den inre rötten luder ren och klar.

Och slutligen I, för det närvarande mina colleger! skrifren eder icke, om — efter samma rangordning wi här iakttagit, att tilltala eder till sids och i mäska —, det skulle falla eder in, hvad I längesedan förgåtit, att en yttersta dom hwilar äfwen öfver eder. Upphören att, likt träkorna i Syetonii tid, stråna från tinnarne af edert drömda capitolium, och förwiera människorna med werldsförbättrings planer. Ifrån det förnyelsens Babels torn, hvarpå man dagligen ser eder kliftra och lappas, hotar er ett förfärligt fall och en skymflig förvirring, och ingenstädes skolen I återfinna ro och lugn, utom der lag, rätt och sedlighet åter förenas eder!

Tigellius Sardus.

Dahn

Jean Paul Friedrich Richter.

(Gorts. och slut från No 22)

Men ehuru dessa hans verk äro ganska många och nästan alla romaner, torde dock Jean Paul för den beten af Swenska publiken, som icke läser annat än sitt modersmål, wara alldeles obekant. Lyckligtvis har för de Swenska öfversättningsfabrikanterna, för hvilka Goethe, Madame Stael, Walter Scott, Fru Schopenhauer, eller Sterne ej fått wara i fred, i sin stil framställt ett verkligt woli me tangere, och hans stilles alster hafwa således undgått det wäldet att till Swenska förbrukas.

Hans stil är neml. att förlifna med en widsträckt bördig flogspark, der berg och watten, löfskog och barrskog, blomster och tjllar, gräs och buskar, knopp och frugt, förwifning och grönska, död och lif träffas om hwarandra i den yppigaste oordning, och för fulländningen, af hwilken liknelse, det icke skulle behöfwas mera, än att man kunde tänka sig,

att öfwer beskrisne landskap äfwaroln och klar himmel, middagsol och midnattsmånsten hwilade på en gång. Swart man kastar sin blå inom en sådan frets, måste man förwånas öfwer de hjerta omfiften af föremål och de skarpa öfvergångarne af olika caracteriserad rikedom; men den sammanhållande, den symmetriskt ordnande enheten är icke att söka annorstädes, än i djupet af naturens outdömligt bildande allstringskraft. Jean Paul är neml. Humorist. Men man får dock icke mäta honom efter det begrepp om humoristisk man gjort sig t. ex. efter beskantskapen med Sterne, kallad Yorick. Dennes humoristisk förhåller sig till Jean Pauls, som ett ganska litet miniatyrporträtt, till ett sådant i kropsstorlek. Hans skämt, liksom hans sentimentalitet och hans qwickhet liksom hans phantasi, är af en wida djupare art, än hos hans Engesle föregångare, och tillika wida mera skiftrikt spelande i fulländade former af en caracteristisk diktkonst. Men med erkännande af dessa Jean Pauls obestridliga förtjerner, kan man icke neka, att man underfundom råkar hos honom en otvylad lust för det bizarra, jemte krysladt och fallst skämt, sötta bilder och liknesser, samt ett begär att wisa en lärdom, som dock synes mera tillfälligtwis sammanpackad än medelst ett ordentligt och systematiskt studium förwårswad. Wäl äro dessa släktar icke alldeles utplånade, men de förekomma dock mera sällan och synas mindre skärande i hans mästerstycke Titan, en roman till hwars frambringande hwarje Jean Pauls annars enflidigt framträdande talent, dynamiskt förenat sig. Och bredwid denna, ett det känsligaste, i en praktfull phantasi öfvergångna hjertas helgjutna product, nämner man Hesperus, Blumen-Frucht- und Dornenstücke, das Kampanerthal och der Komet, såsom de yppersta af hans romaner.

Men man känner Jean Paul icke tillfyllest, om man bedömer honom endast efter dessa hans känslas och hans bildnings skapelser; han har neml. äfwen lemnat prof af ett mera pröfwande och förstående förstånd. Clavis Fichtiana, seu Leiberiana har wäl ännu till formen mycket af en dikt; men genom den framskinnrar lika mycket filosofiskt skarpsinne, som qwickhet. Deremot är förståndet helt och hållet rådande i Levana och i de tvenne förra delarne af Worschule der Aesthetik, i hvilka snillet, med lugn, besinning förädt

de utvälgar det begagnar, till dess det, förvandladt
i satirisk humor, uppträder i tredje delen, och med
den opretiskt som desamma ensamt tillkommer,
uttalar sin yttersta dom öfver de båda titterära par-
tierna i författarens fäderne-land.

Det gifver en egen känsla af sublim bedröfwel-
se, att från erinringen, om de härliga skrifter,
hvilka beredt vårt nöje och vår utbildning, wända
tanken derpå, att den rift utrustade ande, som ge-
nom dem welat öppna oss tillgång att skåda i hans
innersta, icke mera werkar åskådligt eller fattligt för
oss, hvilka ännu ligga i de tunga fjeltrarne, dem
man kallar Tid och Rum. Men åtminstone i stund-
erna af denna betraktelse, måste det vara för hwar
och en ombiligt att föreställa sig, att den danande
genien sjelf skulle vara förgångligare, än dessa oss
erbjudna skuggbilder af hans inre universum, dem
han inwigt åt-oddsligheten, eller att hans timliga
namn skulle öfwerlefwa hans egentliga wäsende.

— + —
M u s t i k .

En Tidnings-skrifwäres yttersta Willa.

När jag skall hädangå
Och min begrafning siras,
Med tidningsblad må siras
Min kista utanpå.
En penna i min hand
Jag will att man skall sätta,
I bara blåck mig twätta,
Se'n rulla mig i sand.
Ly biddet hör,
Som Redactör
Den sak är klar,
Att man sin prydnad tager
Med sig, dit som man drar.

Jag jemwål föreslår,
I stället för en lager,
Att man en kar borrh tager
Och sätter i mitt hår.

Till dringott mig må ges
Lindwurmsska magerheten,
Stubb swansade Kometen
Och Argi långcatches.
Uppå min sten
I risten se'n:
"En åldrig wis
Här hwilar i sin gömma,
Som skref för rock och spis."

Nu enligt goda ton,
När jag går ner till Lethen,
I Tryckar-societeten *)
Jag wäntar oration.
Der talarn repar opp
En redactors bedrifter,
Hans öden och hans skrifter
Och allt hans lefnadslopp.
Sist mitt porträtt,
Galant och nått,
Med sirlig mine
Stentryckas må af Löwstädt
I riksdags Zoologien!

*) Förmodeligen blir det då Secreterarens pligt att åtaga sig detta åliggande.

— + —
På tidningen Kometen för nästkommande
år 1826, kan, i Herr Normans och Engströms bok-
handel, prenumereras med 5 Rdr Banco. En
litet antal exemplar af hwad som hittills utaf tid-
ningen utkommit, är ännu att tillgå. Requiren-
te i landsorterna betala särskildt det Postförwälfwars-
wode, som af Postdirectionen torde bestämmas.

Stockholm, tryckt hos Carl Gustaf Holm, 1825.

Onsdagen den 21 December 1825.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. Den Stats-Consell, som i dag hålles, lärer troligen blifwa den sista detta år.

Förlidne måndag hölls Extra Ordens-Capitel, hwarwid, såsom det berättas, det sällsynta förhållande skall hafwa inträffat, att de Ordensdecorerades antal blifwit minskadt, i stället att förökas.

Svenska Academien strade i går sin Högtidsdag, med wanliga ceremonier. Hans Kongl. Höghet Kron-prinsen tåktes bjudna sammankomsten. En talrik samling af Hufwudstadens innerwånare hade insunnit sig, och ehuru man icke saknade anledning att anmärka, att det lifliga interese, som fordom alltid wid dylika tillfällen kunde påräknas, nu icke till samma grad råddes; tyktes likwäl de fleste med nöje åhöra de prisbelönda skrifternas uppläsande. Professor Grassström och Philosophiæ Magistern Nicander, hvilka, såsom wi förut berättat, blifwit ihågkomne, den förre med högsta priset fördubbladt och den sednare med den mindre belöningen, woro personligen tillstådes och Academiens Ordförande war således i tillfälle, att, wid prisernas öfwerlämnande, så försäkra de belönda om Academiens och sin egen tillfredsställelse och aktning, samt derjemte yttra det hopp Academien ansåg sig för framtiden kunna grunda på desamtwånne Witterhetsidkares bemödanen i anseende till deras nu ådagalagda snille och smak.

Herr Lindman, som förlidne Måndagsafton uppträdde på Dramatiska scenen å Kongl. Stora Thea-

tern, för första gången efter den eldswåda, som öfwer gått Kongl. Mindre Theaterhuset, emottogs med allt det bifall han förtjent, genom den berömmwårda sjelförfäktelse han wid nämnde eldswåda ådagalade och hwarigenom han ådrog sig en långwarig sjukdom. I synnerhet yttrade parterren, wid detta tillfälle, sina känslor med en så owanlig wärma, att åskådarna på 5:te raden, hwilka bbrjade frukta en ny eldswåda, med häftighet sökte att sätta sina personer i säkerhet. Utställiga åkommor sågas hafwa warit en följd häraf.

Wedhuggningen.

Gann Händelse.

Thord Brynjolfson en ung officer, hade, oaktadt sina fattiga omständigheter, genom flidlighet i tjensten och ett bildadt umgänge, bragt sig upp till lieutenants graden wid ett af våra cawallerieregementer. Men höga accord och den lysande uniformen hade så medtagit alla hans små tillgångar, samt tillika åsamkat honom så stora skulder, att han icke såg någon utwäg till att qwarstadna wid regimentet, i fall han icke wille sluta sin militairiska bana med de brukliga oförmodade afresorna. Han fann sig derföre nödsakad att taga afsked. Med den erhållna accord-summan afbetalte han sina skulder, hwarefter ett ganstka ringa öfwerskott återstod honom. Härmed reste han till Stockholm för att erhålla någon tjenst wid tull- eller postverket. De go-

da recommendationer han erhållt af sin förra chef, förfäffade honom icke om den förlösta lediga tjänst; men en sådan dröjde att uppå sig. Emellertid metogs icke blott hans obetydliga penningeförråd, utan han var äfwen tvungen att förfälja allt hvad han af sin obetydliga egendom kunde umbära. Slutligen woro nöfvan alla hans tillgångar uttömda, och en inre stoltshet förbjöd honom att falla sina få bekanta till lott.

En dag, wid slutet af October, gick han, klädd i en gammal, vändt rock, för att få några sina be- dröfliga föreläsningar och quäfwa känslan af den tilltagande hungern, ur sitt lilla wänderum wid Skinnarwiksbergen, och wandrade, i det wackra wä- dret, kring stadens gator. Händelsewis träffade han på Wolmar Nykulls gata en soldat, som wid en portöfning, med säg, yra och kubb, stod färdig att börja säoningen af en samn wed, samt uttrade förundran öfwer sin wäntade arbetskamrats uteblif- wande. Ett hastigt beslut mognade hos Brynjolfs- son; han blef genast ense med soldaten att få låna hans yra och dela hans sägarelön.

Wan wid handarbeten och lifwad af tanken att förwörsta sig medel till några dagars uppehälle, verkställde Brynjolfs son wedlysningen så rastl, att hans sägande komrat ej hann förse honom med tillräckligt antal trån derfäll. Då han sålunda hade tid öfrig, beträdde han äfwen med wedens ned- kastande i en köllare. För denna tjenstaktighet blef han af wärdinnan, fru M^{***}, en ung och wacker enkla, inkallad till erhållande af förwärdning, den hon dock nekade emottaga, i fall hans kamrat ej blef delaktig deraf. Denna sinhet hos en lejd arbeteskarl fästade denna unga enfans uppmärksamhet, wärför re hon sself infann sig wid utbelandet af förwärdnin- gen, och han läste det renaste hjerta måladt i hets- nes munda och talande blickar.

Arbetet fortgick. Tiden för hördl inföll, och ett fruntimmer befann sig wid den af kuggen wed föll- da portöfningen. Brynjolfs son glömdde naturen af sin nya besättning, och skyndade sig att rådda han- den af den kommande, för att hje pa heme fram. Förundrad uppslog hon ögonen; han igenkändes ge- nast af majorskan D^{***}. I största hast beswor han henne att icke röja sig, samt toswade snar förklaring. Men den öfvermåttade myckenheten kunde ej länge be- legros; wid ett tillfälle, då han satt och wäntade på

färdig sägad wed, stod majorskan framför honom och fordrade besked om det besymmerliga i hans närwarande ställning. Förslagen uppaf han, att han förälskat sig i fru M^{***}, samt att han itidat sig rolen af wedhuggare, blott för att få njuta af hennes äsyn. "De karlarne, de karlarne!" blef de finger-hotande swaret.

Han emottog sin dagspenning, och a'c. Några dagar derefter erhöft han en middags-bjudning till majorskan D^{***}, och rodnande såg han här äfwen fru M^{***}. Ingentdera igenkände nu i honom den bekanta wedhuggaren; men efter slutad måltid förde fru M^{***} samtalen på deras första samman- träffande, och röjde att hon fått del af hans upp- gift för majorskan. Detta ledde till en förklaring, och huru de plåga slutas wet troligen en swar. Nä- gon dag inom instundande helg skall förwandla den wärlige förlofswade till en ännu lyckligare make; och så unda blef det bröllopp af den wedhugg- ningen.

H. O. p. m. m. m.

Recension.

Swea. Tidsskrift för Wetenskap och Konst. Åttonde häftet. Nr. 1. Upsala 1825. 132 sid. 8:o.

Häftet innehåller 1) twenne poëmer, eller rättas- re sagt rimmade stycken. Det ena: Den Swenska Anekstens hwilla är högst platt; det andra: Tre- het i Edden är en ledig öfwerfättning från ett temmeligen obetydligt stycke af Theodor Kör- ner. — 2) Om vårt Fäderneslands Lage- stiftning, i anledning af nya Lag- För- slaget (sid. 6—33), med hwilken redactionen skat antalet af sina många i Swea bryjade, men icke rånadabragta, afhandlingar. För öfrigt är denna bryjon lika mycket utmärkt genom sundhet i åfgifter, som lugn i underöfningen och klarhet i framställ- ningen. Förf. utgår från den saken, att "det till- hörde lagstiftarens wisshet, att mellan den abstracta lärans och det concreta lifwers fordringar, gå en medewäg och söla bådas förlikning med hwar- andra"; hwartill hjelpemedlet erbjödes i historien. Med anledning deraf wisar han det wata en orim- lighet "att wid en gifwen tid bland ett folk införa en helt ny lagstiftning, som icke haft sin närmaste